

K povinnosti aktualizovat údaje držené o klientovi

- Předpis
- zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (**AMLZ**)
 - vyhláška č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (**AML vyhláška**)
- Ustanovení
- § 8 odst. 7 a § 15 AMLZ
 - § 7 a 8, § 10 AML vyhlášky

Otázka

Jak by měla povinná osoba provádět pravidelnou aktualizaci údajů, které drží o klientovi?

Odpověď

V návaznosti na AML vyhlášku musí povinná osoba stanovit postupy k aktualizaci údajů o klientech. Frekvence a rozsah prováděné aktualizace vychází z identifikovaného rizika.

Povinnost průběžně aktualizovat informace držené o klientovi vychází z § 8 odst. 7 AML zákona¹.

Ustanovení § 8 odst. 1 a odst. 2 písm. b) AML vyhlášky dále požaduje, aby povinná osoba zavedla postupy, na jejichž základě bude v návaznosti na rizikový profil klienta vůči tomuto klientovi uplatňovat opatření, která zajistí účinné řízení rizik spojených s tímto klientem, mj. i četnost a rozsah provádění kontroly klienta. Konkrétněji k aktualizaci údajů pak § 7 odst. 3 AML vyhlášky stanoví povinnost, aby povinná osoba v případě obchodního vztahu pravidelně kontrolovala platnost a úplnost údajů o klientovi a případně aktualizovala tyto informace i rizikový profil klienta. Ustanovení dále požaduje, aby postupy pro tuto aktualizaci povinná osoba rozvedla ve svém systému vnitřních zásad a určila skutečnosti, na jejichž základě bude aktualizace vždy provedena. Zároveň však musí být stanoveny maximální intervaly, v nichž bude aktualizace provedena vždy. Tyto postupy by měly vycházet z identifikovaného rizika spojeného s obchodním vztahem.

V návaznosti na AML vyhlášku SVZ povinné osoby musí obsahovat postupy, na jejichž základě bude povinná osoba aktualizovat údaje, které drží o klientovi, a příležitost stanoveného rizikového profilu; jednak:

1. pravidelně,
2. na *ad hoc* bázi v důvodných případech.

Aktualizace údajů musí probíhat způsobem, který vychází a je v souladu s hodnocením rizik instituce. Lze tedy předpokládat, že stanovené postupy se budou lišit mezi jednotlivými rizikovými kategoriemi. U jednotlivých rizikových kategorií lze například nastavit jiným způsobem frekvenci provádění aktualizací, ale identifikovanému riziku je zároveň vhodné přizpůsobit i rozsah zjišťovaných informací. Zde zdůrazňujeme, že nastavené postupy musí zajistit účinné řízení identifikovaných či možných rizik zneužití činnosti povinné osoby pro praní peněz či financování terorismu a s ohledem na toto hledisko je tedy nezbytné k nastavování postupů přistoupit.

K řízení rizika zneužití činnosti povinné osoby k praní peněz a financování terorismu je klíčové, aby instituce měla všechny platné, aktuální a relevantní informace nezbytné k uplatňování odpovídajících opatření řídicích rizika (mj. rizikové kategorizaci klienta) a dostatečné k identifikaci a posouzení případného podezření (tímto není dotčena povinnost vždy zjistit a aktualizovat informace, u kterých to vyžaduje zákon).²

¹ § 8 odst. 7 stanoví, že „V době trvání obchodního vztahu nebo při dalších obchodech povinná osoba kontroluje platnost a úplnost identifikačních údajů klienta, informací získaných v rámci kontroly klienta (§ 9), důvodnost zjednodušené kontroly klienta (§ 13) nebo výjimky z kontroly klienta (§ 13a) a zaznamenává jejich změny.“

² Jako příklad prostoru pro uvážení povinné osoby lze uvést např. číslo průkazu totožnosti, které povinná osoba může aktualizovat, pokud to uzná za vhodné a účelné. Nejedná se však o zákonný požadavek, neboť zákon požaduje pouze aktualizaci identifikačních údajů, nikoliv informací souvisejících s identifikací.

V návaznosti na § 15 AML zákona nesmí povinná osoba provést transakci či musí ukončit obchodní vztah v případě, že nelze provést identifikaci nebo kontrolu klienta. Toto by tedy v krajním případě měl být finální krok, i pokud povinná osoba není schopna provést aktualizaci držených informací o klientovi (neboť se jedná o součást kontroly klienta). Lze však předpokládat, že tomuto kroku budou předcházet jiné kroky, např. omezení druhu a rozsahu poskytovaných služeb za účelem snížení rizika (za současného vyzvání klienta k doložení požadovaných informací).

Závěrem dodáváme, že podle § 10 odst. 1 AML vyhlášky musí povinná osoba dále vždy ověřit bez zbytečného odkladu informace, které drží o klientovi, pokud má pochybnosti o správnosti nebo pravdivosti dříve získaných informací. Podle odstavce 2 téhož ustanovení musí povinná osoba rovněž doplnit chybějící informace v případě změny právní úpravy (tedy v případě, že by nová právní úprava rozšířila rozsah požadovaných informací, pak musí povinné osoby zajistit, aby stejné druhy informací držely i o klientech, s nimiž byl obchodní vztah navázán již před vstupem v účinnost nových předpisů).

Zatímco při pochybnosti o správnosti či pravdivosti držených informací musí povinná osoba tyto informace ověřit bez zbytečného odkladu, u doplnění informací po změně právní úpravy požaduje AML vyhláška, aby k revizi došlo v termínech stanovených s ohledem na rizikový profil klienta (tedy povinná osoba si může pro jednotlivé rizikové kategorie odstupňovat lhůty, ve kterých tuto aktualizaci provede).

Povaha odpovědi	Tato odpověď vyjadřuje názor pracovníků České národní banky. Soud a případně i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor.
Kontaktní osoba:	Kateřina Pscherová, katerina.pscherova@cnb.cz
Datum:	20. května 2019